Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Salvador Marzana Amuategui

Eibar, Gipuzkoa
(1918-2010)

Aurkibidea

Biografia

Salvador Marzana, 1918an jaio zen Eibarren. Aquilino Amuategi eibartar sozialista ezaguna aitona zuen. Ume-umetatik musikazale amorratua izan da Salvador, eta hainbat musika bandatan parte hartu izan du: "La Romeral"; Musika Banda Munizipala"; "Los Rebeldes"; "La Lira". Eibartar jatorra, hainbat gertaera historiko zuzen-zuzenean ezagutu ditu eta bizitasun eta zehaztasun handiz kontatu dizkigu.

Zintak

AB-191

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 1999-12-07
- **Iraupena**: 62 min
- **Euskarria**: Hi8
- **Kodifikatzailea**: Gaston Balerdi, Izaskun

AB-192

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 1999-12-14
- **Iraupena**: 33 min
- **Euskarria**: Hi8
- **Kodifikatzailea**: Gaston Balerdi, Izaskun

AB-193

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2000-03-27
- **Iraupena**: 92 min
- **Euskarria**: Hi8
- **Kodifikatzailea**: Gaston Balerdi, Izaskun

AB-194

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2000-03-27
- **Iraupena**: 42 min
- **Euskarria**: Hi8
- **Kodifikatzailea**: Gaston Balerdi, Izaskun

AB-195

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2001-02-23
- **Iraupena**: 27 min
- **Euskarria**: Hi8

AB-198

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2000-04-05
- **Iraupena**: 84 min
- **Euskarria**: Hi8
- **Kodifikatzailea**: Gaston Balerdi, Izaskun

AB-265

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier

- **Data**: 2001-01-16
- **Iraupena**: 87 min
- **Euskarria**: Hi8

AB-626

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sangroniz, Mikel
- **Data**: 2000-01-04
- **Iraupena**: -
- **Euskarria**: Audio Analog

AB-642

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sangroniz, Mikel
- **Data**: 1999-11-29
- **Iraupena**: -
- **Euskarria**: Audio Analog

Pasarteak

1. Eibarko musika bandak

- **Erref**: AB-191/002
- **Iraupena**: 0:01:58. **Hasi**: 00:00:31. **Bukatu**: 00:02:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea

Laburpena:
Musika zaletasuna. 1831-32 urteetan jadanik Eibarren musika banda bat zegoen. "La Marcial" musika bandako zuzendaria Ildefonso Irusta izan zen. "Cículo Conservador" zeritzonak "Santa Cecilia" izeneko banda zuen. Zuzendaria Críspulo Gisasola izan zen, "Crispulín". Eibarren publikatzen zen egunkariaren korresponsala ere izan zen Críspulo, "Eco de Eibar" hain zuzen ere.

2. Eibarko Udal Musika bandaren zuzendaria, Agustín Zuloaga

- **Erref**: AB-191/003
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 00:02:29. **Bukatu**: 00:04:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Ildefonso Irusta izan zen luzaroan Eibarko musika bandako zuzendaria. Jacinto Martinezek, Udal Musika Bandan eta "La Marcial" musika bandan jardun zuen bi sasoi desberdinetan: Agustin Zuloaga zuzendari izendatu aurretik lehenengo eta haren heriotzaren ostean ondoren. Eibarko Musika Banda, Agustin Zuloaga zuzendari izan zen garaian bakarrik izan zen udal-banda, 1924tik 1936ra bitartean hain zuzen ere. Udalarena izateko zuzendariak oposaketak atera behar zituela kontatzen du. Bost hautagairen artean gailendu zen Agustin Zuloaga. Musika bandako zuzendaria izateaz gain, kontulari postua ere berea zuen Udalean.

3. Eibarko Udal Musika banda: 1924tik 1936ra bitartean

- **Erref**: AB-191/004
- **Iraupena**: 0:02:31. **Hasi**: 00:04:01. **Bukatu**: 00:06:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Artistak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
"La Marcial" Musika Bandan bonbardinoa jotzen zuen Salvadorren aitonak (Aquilino Amuategi). 1840-50 inguruan hasi eta 1922rarte izan zuen Eibarko musika bandak "La Marcial" izena. 1924-1936 urte bitartean bakarrik izan zen udal-banda. Ildefonso Irustak urte asko eman zituen bandako zuzendari bezala. Bere emaztea, Doña Polonia Etxeberria, eskolako irakaslea izan zen.

4. Aquilino Amuategi, musika bandako kide eta eibartar sozialista ezaguna

- **Erref**: AB-191/005
- **Iraupena**: 0:02:14. **Hasi**: 00:06:32. **Bukatu**: 00:08:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Aquilino Amuategi. Gerra garaian sortutako batailoi batek bere izena zeraman. Gizon jatorra, baserriko semea zen. Oso musiko ona izateaz gainera, sozialista sutsua ere bazen. Herriz herri joaten zen hitzaldiak ematen. Jendea harrituta geratzen omen zen, sozialista izanik euskaraz berba egiten zuelako. Aquilinoren esaera ezaguna: "mutillak, argi e!!, konfianzia (puesto responsabilidadekuetan be) daneri emon bihar jako, baiña gero lapurreri moduan bijilau, e?".

5. Salvador Marzanaren jatorria

- **Erref**: AB-191/006
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 00:08:46. **Bukatu**: 00:09:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Bestelako kontuak » Irudiak grabatzen

Laburpena:
Salvadorren amandrearen aitona, Abua baserrikoa zen, "Errotatxokoa". Aitaren familia Elorriokoa, "Azkarreta" baserrikoa.

6. Amuategi Batailoiko musika banda gerra sasoian

- **Erref**: AB-191/010
- **Iraupena**: 0:04:22. **Hasi**: 00:13:53. **Bukatu**: 00:18:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Bestelako kontuak » Irudiak grabatzen

Laburpena:
Argazkian agertzen diren musikariak izendatzen ditu. Frentea Eibarren zegoela, Amuategi Batailoiko Martin Etxeberria "Querido" Komandanteari Musika Banda bat sortzea bururatu zitzaion. Beste batailoi batzuek ere bazuten musika banda (UGT...). Markeskoako Palazioa zen Amuategi Batailoiko kuartela. Palazioa zelakoa zen. Soldadu zeuden bitartean, Untzaga plazako kioskoan jotzen zuten.

7. Eibar gerra sasoian; frentean zeuden Batailoiak

- **Erref**: AB-191/011
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:18:15. **Bukatu**: 00:18:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Gerra zibila Eibarren: jende gehienak ihes egin zuen. Batailoi ugari egon ziren inguruan: Elgetatik hasita kostaraino zegoen frontea, eta batailoi asko elkartzen ziren puntu desberdinetan. Batailoietan erreleboak egiten ziren, eta momentu batzuetan kontzertuak ematen zituzten soldaduen entretenimendurako.

8. "La Lira" edo "Los Rebeldes" musika banda

- **Erref**: AB-191/013
- **Iraupena**: 0:02:31. **Hasi**: 00:31:29. **Bukatu**: 00:34:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Udal-banda utzi zuen musikari talde batek "La Banda de Espectáculos Públicos" zeritzona sortu zuen. Legalizatzeko, azterketa bat pasa behar izan zutela kontatzen du; profesional agiria duela dio barre artean. Behin legalizatuta, "Banda La Lira" izena jarri zioten nahiz eta "Los Rebeldes" bezala izan jende guztiarentzat ezagun. Kaleetako jaietan jotzen zuten. 1949tik, 1960-70 ingurura arte jotzen jarraitu zuten.

9. "Clave de Fa" vs. "Clave de Sol" futbol partidu historikoa

- **Erref**: AB-191/015
- **Iraupena**: 0:02:57. **Hasi**: 00:35:10. **Bukatu**: 00:38:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Bestelako kontuak » Irudiak grabatzen

Laburpena:
Futbol partidua ere jokatu zuten behin bandako kideen artean: Clave de Fa vs. Clave de Sol. Parte hartu zuten musikarien izenak aipatzen ditu. Zalantzazko penalti baten erruz partidua berdindu zietela kontatzen du.

10. Musika emanaldi desberdinak

- **Erref**: AB-191/017
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 00:41:27. **Bukatu**: 00:44:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Udal Musika Bandak udan Untzaga plazan ematen zuen kontzertua, ostegun eta igande gauetan, eta neguan arratsaldez aritzen ziren Untzaga plazako kioskoan. Garai hartako kiosko zaharra Beasainen dago gaur egun. Romeralak ("La Romeral" Musika Banda) bestalde, Astelena frontoian jotzen zuen neguan; gaueko 24:00ak arte jarduten zutela kontatzen du. Astelena frontoira jende ugari joaten zen. Orkestrak, Rialton ere jotzen zuen.

11. "Bretón" orkestra

- **Erref**: AB-191/018
- **Iraupena**: 0:01:28. **Hasi**: 00:44:32. **Bukatu**: 00:46:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Beste lokal batzuk

Laburpena:
"Orquesta Bretón" zeritzona, Salvador jaio baino lehenagokoa zen. Lehenengo zuzendaria, Ángel Garate "Beltxi" izan zen. Gerora izena aldatu eta "Orquesta Rialto" bezala ezaguna egin zen. Casino Amistad-en jotzen zuen. Casino Amistad-i buruzko aipamenak.

12. Dantzaldiak aratusteetan.

- **Erref**: AB-191/019
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:46:00. **Bukatu**: 00:47:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Beste lokal batzuk

Laburpena:
Casino Artistak eta Casino Amistad-ek, aratusteetan dantzaldiak antolatzen zituzten. Jende ugari joaten zen musika entzun eta dantza egitera. Antonio Enbeita "Txapel" zen "La Romeral" musika bandako zuzendaria orduan. Banda zuzentzeaz gain, kantuan ere egiten zuen. Errepublika aurreko urteak. Eibartarrei buruzko esaera: "El Eibar es en si inmortal, el más feliz y el más jovial. Si le va bien o le va mal, El Eibar siempre igual".

13. Jaiegun berezietako kalejira eta kontzertuak.

- **Erref**: AB-191/020
- **Iraupena**: 0:00:58. **Hasi**: 00:47:27. **Bukatu**: 00:48:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Errepublika garaian, "La Romeral" musika bandak apirilaren 14ean eta maiatzak 1ean Diana jotzen zuten goizeko 7:00retan kalerik kale. Gero beste bandak kalejira eta kontzertua eskaintzen zituen. Maiatz inguruan hasten ziren gauez kontzertuak ematen.

14. Kontzertua zegoela iragartzeko kalejira egiten zuten

- **Erref**: AB-191/021
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:48:25. **Bukatu**: 00:51:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Udal Musika Bandak 15 egunean behin, kalejira egiten zuen. Kontzertua zegoela jakinarazteko modua izaten zen. Kalejiraren ibilbidea zein izaten zen.

15. Aratusteetako konparsak

- **Erref**: AB-191/022
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:51:35. **Bukatu**: 00:52:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:
Aratusteetan konpartsak. Bandako musikoekin osatzen ziren taldeak. Gainera, Eibarren gitarrista asko zegoen. Kalderero, kamarero, abiadoreen konpartsak, e.a.

16. Eibartarren izaera

- **Erref**: AB-191/024
- **Iraupena**: 0:00:43. **Hasi**: 00:53:17. **Bukatu**: 00:54:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:
Eibartarren izaera: jendea alaia zen; gauzak erraz antolatzen zituena; herri solidarioa...

17. Agustin Zuloagaren omenezko ekitaldia eta Errepublika aldarrikapenaren urteurrenak banaketa eragin zuen

- **Erref**: AB-192/003
- **Iraupena**: 0:02:44. **Hasi**: 00:08:44. **Bukatu**: 00:11:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
1932. urtean, Musika Bandako zuzendari zen Agustin Zuloaga hil zen. Errepublikaren aldarrikapenaren urteurrenetik oso hurbil zeudenez, Zuloagaren omenezko kontzertuan uniformerik gabe jo zutela kontatzen du. Ospakizunak burutu edo bertan behera uztea erabaki beharrak, bandako kideen arteko desadostasuna ekarri zuen.

18. Agustin Zuloaga

- **Erref**: AB-192/004
- **Iraupena**: 0:03:04. **Hasi**: 00:11:28. **Bukatu**: 00:14:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Eibar eta inguruan egon den musikari onenetarikoa izan zela dio Salvadorrek. Durangon jaioa izan arren, klarinetea jotzeko gaitasun apartak Eibarrera ekarri zuen umetan. Soldadutza garaiko Bilboko egonaldia goi mailako musika ikasketak egiteko aprobetxatu zuen Zuloagak. Ildefontso Irustaren ordezkoa izan zen Udal Musika Bandaren zuzendaritzan.

19. Bandako soldata eta isunak

- **Erref**: AB-192/005
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:14:32. **Bukatu**: 00:16:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Musikarien soldata desberdinei buruz dihardu. Bakoitzaren kategoriaren arabera kobratzen zen. Entseguetara, kontzertuetara edo bestelako emanaldietara ez joatearren ordaindu beharreko isunei buruz ere hitz egiten du.

20. Ondarroako prozesioan "Internazionala" jo zutenekoa

- **Erref**: AB-192/007
- **Iraupena**: 0:01:31. **Hasi**: 00:16:57. **Bukatu**: 00:18:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Ondarroan gertatutako anekdota kontatzen du. Ohikoa zena baino pieza gehiago jo behar izan zituztenez, prozesio garaian "Internazionala" jotzeko erabakia hartu zuen zuzendariak. Poliki-poliki jo zutenez, ia inor ez zen ohartu ze pieza ari ziren jotzen.

21. "La Romeral" eta "Unión Musical"

- **Erref**: AB-192/009
- **Iraupena**: 0:00:52. **Hasi**: 00:19:52. **Bukatu**: 00:20:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
"La Romeral" bandaren garai berean (Errepublika aurretik gerra hasierara bitartean, gutxi gorabehera), "Unión Musical" zeritzon banda ere egon zen. Udal Bandak "La Romeral" bandari kontra egiteko sortutako banda zela kontatzen du Salvadorrek. Nahiz eta garai hartan musikan oraindik ez zegoen politika kutsua zuen liskarrik, Franco garaian gauzak izugarri aldatu zirela dauka gogoan.

22. Arrateko Ama Birjina santutegitik kanpora

- **Erref**: AB-193/003
- **Iraupena**: 0:02:43. **Hasi**: 00:02:15. **Bukatu**: 00:04:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Frontea Eibarrera iritsi zenean, erreketeak Hirukurutzetatik Arratera kanoikadak jaurtitzen hasi zirenez, Arrateko Ama Birjina Azitainera jaitsi zuten Amuategi batailoiko kideek, Salvador tartean zela. Horregatik dio Ama Birjina Sozialisten salbatu zutela. Ez daki zenbat urte pasa zituen Ama Birjinak Arratetik kanpora; 1929. urteko azaroaren 3ko koroatze ekitaldian, (hamaika urte zituen Salvadorrek) Ama Birjina Arraten zegon eta, 1954. urteko jardunaldi eukaristikoetarako Arratetik jaitsi zutela dago jasota baina tartean ere, Santutegitik kanpora eman zuen denbora bat, antza.

23. Amuategi batailoiaren izena Salvadorren aititaren omenez

- **Erref**: AB-193/005
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:08:00. **Bukatu**: 00:09:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Jarrera politikoak » Sozialistak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Nahiz eta gerra garaian Sozialistek elizaren aurkako ekintzak burutzen zituztela ezaguna zen, hemen kontrako fenomenoa ematen zela kontatzen du Salvadorrek. "Juventudes Unificadas" batailoiko kide zen Salvador. Sozialistak eta Komunistak batzen zituen. Batailoi hari "Amuategi" izena Salvadorren aitonarengandik (Akilino Amuategi) zetorkion. Musikari eta politiko aparta, mitinak euskaraz egiteagatik izan zen ezaguna.

24. Eibarko sozialismoa: "denok entenditzeko modukoa"

- **Erref**: AB-193/006
- **Iraupena**: 0:00:31. **Hasi**: 00:09:56. **Bukatu**: 00:10:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Sozialistak

Laburpena:
Eibarko sozialismoa desberdina zela iruditzen zaio. Hari buruzko iritzia.

25. Akilino Amuategi

- **Erref**: AB-193/008
- **Iraupena**: 0:03:49. **Hasi**: 00:11:21. **Bukatu**: 00:15:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Akilino Amuategiren jatorriari buruz. Orbeatarren senidea zen; laugarren abizena zuen Orbea. Orbea lantegian egin zuen lan, politika kontuak tarteko utzi behar izan zuenera arte. Nola gertatu zen kontatzen du. Handik irten eta Estaziño kalean "Amuategi" tailerra ireki zuela kontatzen du. Hasiera batean torlojugintzako fabrika izan zen, Akilino hil ostean, koipeztagailuak ekoitzi zituzten semearen gidaritzapean.

26. 12 urterekin Amuategi lantegian "granuja"

- **Erref**: AB-193/009
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:15:10. **Bukatu**: 00:16:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
7 urte zituen ama alargundu zenean. 12 urterekin aititak abiatutako lantegian hasi zen lanean. Bere betebeharrei buruz dihardu. Laguntzaile bezala lanean jarduten zuten haur eta gaztetxoei "granuja" esaten zieten.

27. Umetako bihurrikeriak

- **Erref**: AB-193/010
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:16:32. **Bukatu**: 00:18:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Txikitan bihurrikeria asko egiten zituela kontatzen du. Lapurtutako kalabazak hustu eta kandelaz argiztatuta, prozesioa zegoenean jartzen zituztela kontatzen du algara artean.

28. Gerra garaian, Eibarko langile gaituak estimatuak ziren oso

- **Erref**: AB-193/011
- **Iraupena**: 0:05:17. **Hasi**: 00:18:28. **Bukatu**: 00:23:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Jarrera politikoak » Sozialistak

Laburpena:
9 urterekin sartu zen "Grupo Infantil Socialista" taldean. Militante izatearen ondorioez dihardu. Frontean zeudela, Madrildik etorri zitzaien Valentzian ikastaroak egitera joateko agindua. 80 ikasleren artean, 32 ziren eibartarrak eta gainontzekoen aldean oinarrizko prestakuntza zuten bakarrak zirenez, lanposturik hoberenak eurentzako izan zirela kontatzen du. Ostera, Eibartik ebakuatutako jende ugari bildu zen Katalunia eta Valentzian lanean. Beste toki batzuetakoak baino nahiago izaten zituzten eibartarrak lanerako.

29. Hegazkinen metrailadoreak eta bonbak prest edukitzea zen euren betebeharra

- **Erref**: AB-193/013
- **Iraupena**: 0:04:09. **Hasi**: 00:25:17. **Bukatu**: 00:29:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Politika » Jarrera politikoak » Sozialistak

Laburpena:
Gerrak irain zuen artean, armagin moduan batetik bestera ibiltzen zituztela kontatzen du, beharraren arabera. Hegazkinek zeramatzaten metrailadore eta bonbak konpondu eta prest edukitzea zen euren betebeharra. Lan haiei buruzko azalpenak ematen ditu. Ehiza-hegazkin batek Albaceten metrailatu zitueneko anekdota dakar gogora.

30. Munizio desberdinari buruzko azalpenak

- **Erref**: AB-193/014
- **Iraupena**: 0:01:26. **Hasi**: 00:29:26. **Bukatu**: 00:30:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Munizio desberdinari buruzko azalpenak: "trazadoras", "rompedoras"... Goizeko lauretan jaikitzen ziren hegazkinek eraman behar zituzten munizioak prestatzeko.

31. "Comité de No Intervención" zelakoaren traizioa

- **Erref**: AB-193/015
- **Iraupena**: 0:02:29. **Hasi**: 00:30:52. **Bukatu**: 00:33:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Gerra zibilaren ia amaierara bitartean irabazle irtengo zirenaren ustea zuten. Hala ere, Frantziako gobernuak Francoren alde agertu etaTxekiarrek eta Errusiarrek alde egin zutenean, babesik gabe geratu zirela kontatzen du. Francok aldiz, Italiar, Alemaniar etab. en babesarekin jarraitu zuen aurrera. "Comité de No intervención" zelakoaren traizioaren erruz galdu zutela dio Salvadorrek. 500 hegazkin zituzten Frantziako mugan erasorako prest baina, pilotu eta mekanikoak konzentrazio-esparruan preso hartu zituztela kontatzen du haiek erabilgaitz utziz.

32. Komunisten altxamendua

- **Erref**: AB-193/016
- **Iraupena**: 0:02:26. **Hasi**: 00:33:21. **Bukatu**: 00:35:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Komunistak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:
Komunistak euren kontra altxa ziren Madrilen gerra amaitu baina egun bat lehenago. Señera-n (Valentzia) zegoen orduan Salvador. Handik hurbil zeuden Utiel, Buñol era Requenako eskuadrilak ere altxa zirela jakin zutenean, gaueko hamabietan, hegazkinetako metrailadoreak erabilezin bihurtu eta badaezpada ere hanka egin zutela kontatzen du. Bertan geratuz gero, erailak izango zirenaren susmoa dauka. Señerako komunistak ez ziren altxa azkenean eta, gainontzekoek ere, amore eman zuten segituan.

33. Aire Ministerioaren aurrean aurkeztu baina libre irten zirenekoa

- **Erref**: AB-193/017
- **Iraupena**: 0:03:38. **Hasi**: 00:35:47. **Bukatu**: 00:39:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Garra amaitu zenean sukaldari-laguntzaile izandako baten etxean egon ziren ezkutatuta. Valentzian nola sartu ziren kontatzen du. Aire Ministerioaren aurrean deituak izan zirenean, euren alderdian jardundako teniente bat ikusi zuten falangearen uniformea jantzita. Libre geratuko zirela aurreratu zien hark eta hala izan zela kontatzen du.

34. Gerra amaitu eta Eibarrera itzulera: Valentziatik Zaragozara

- **Erref**: AB-193/018
- **Iraupena**: 0:04:06. **Hasi**: 00:39:25. **Bukatu**: 00:43:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Aire Ministerioaren aurrera deituak izan ziren baina libre utzi zituzten. Dirudik ez eta libre izaten jarraitzeko konfiantza gutxi, herrira itzultzeko egin behar izan zituztenak kontatzen ditu. Bidaia luzea izan zen. Lehenengo trenak Zaragozaraino eraman zituen.

35. Gerra amaitu eta Eibarrera itzulera: Zaragozatik Eibarrera

- **Erref**: AB-193/019
- **Iraupena**: 0:04:46. **Hasi**: 00:43:31. **Bukatu**: 00:48:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Zaragozan Bilborako trenean igotzea lortu zuten. Errekete eta falangista ugari zegoela dauka gogoan, beldurrik ez zuten izan ordea. Basaurin jaitsi eta mendiz Galdakaora iritsi ziren. Handik, Durangora zihoan trena hartu zuten. Apaiz batekin gertatutako pasadizoa dakar gogora. Durangon Eibarrera telefonoz deitu eta taxian egin zuten azken zatia. Eibarren hiru egun zeramatzatela ordea, Donostiako kontzentrazio-esparrura eraman zituzten preso.

36. Abiazioan zegoen bitartean ez zuen goserik pasa

- **Erref**: AB-193/022
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:50:47. **Bukatu**: 00:52:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian

Laburpena:
Hegazkintzan jardun zuen bitartean goserik ez zuela sekula pasa kontatzen du. Frantzian erbesteratuta zeuden gurasoei ere bidaltzeko adina diru irabazten zuen gainera.

37. Eibarko raketista ezaguna laguntza emateko prest Bartzelonan

- **Erref**: AB-193/024

- **Iraupena**: 0:04:25. **Hasi**: 00:53:06. **Bukatu**: 00:57:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Raketistak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Tony, Eibarko raketista ezagunak, Eibartar ugariri laguntza eman zien Bartzelonan zegoen bitartean. Han jasotako anekdota bat dakar gogora.

38. 1934. urteko matxinada

- **Erref**: AB-193/028
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 01:05:09. **Bukatu**: 01:07:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
Salvadorren ustez, 1934. urteko altxamenduak ez zuen eraginik izan koordinazio txarragatik. Altxamenduaren zergatiaz eta aurreko egunetako prestaketei buruz dihardu. Nahiz eta jende askorentzat ezezaguna izan, Salvadorren iritziz, Toribio Etxebarria izan zen altxamenduaren eragile nagusietako bat.

39. Estanislao Arriolak erakutsi zion klarinetea jotzen

- **Erref**: AB-193/030
- **Iraupena**: 0:04:39. **Hasi**: 01:09:23. **Bukatu**: 01:14:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:
6 urterekin hasi zen solfeo ikasketekin. Amaren ahizpa batek erakutsi zion. Piano irakaslea zen. Osabari zor dio ordea klarinetea jotzea; pasadizoa kontatzen du haren inguruan. Estanislao Arriolak erakutsi zion, hilean bi pezetaren truke, klarinetea jotzen. 10 urte bete zituenerako musika bandako kide zen.

40. Errepublika aldarrikatu aurreko hauteskunde gaua

- **Erref**: AB-193/032
- **Iraupena**: 0:03:39. **Hasi**: 01:15:52. **Bukatu**: 01:19:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
Errepublika aldarrikatu aurreko hauteskunde gauean, apirilaren 12an, jaia antolatu zen

Astelena pilotalekuan. Romeral Musika Bandarekin jotzen jardun zuen Salvadorrek. Hurrengo eguneko Errepublikaren aldarrikapenean Eibartarrak lehenak izateari buruzko komentarioak.

41. Umetan gaztainak lapurtzen

- **Erref**: AB-194/002
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:01:01. **Bukatu**: 00:02:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Umetako kontuak. Igandetan gaztainak lapurtzen ibiltzen zireneko anekdota.

42. "Tolosa capital foral y Eibar capital farol"

- **Erref**: AB-194/005
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:04:17. **Bukatu**: 00:05:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:
Oso berezia zen Eibar, inguruko herriekin alderatuta ere. Futboleko eta pilotako hainbat kontu kontatzen ditu. Migel Gallastegi pilotari ezagunarekin batera joan zen eskolara umetan.

43. Salvadorrek zintzilikatu zuen Alcalá-Zamoraren koadroa eskolan

- **Erref**: AB-194/006
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 00:05:55. **Bukatu**: 00:07:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Eskolako oroitzapenak. Maisu-maistra desberdinei buruzko aipamenak. Frontoi zaharreko eskolan zegoela aldarrikatu zen Errepublika. Erregearen koadroa kendu eta Alcalá-Zamorarena berak zintzilikatu zuen pozarren.

44. Migel Gallastegi: pertsona bezain pilotari ona

- **Erref**: AB-194/007
- **Iraupena**: 0:02:27. **Hasi**: 00:07:25. **Bukatu**: 00:09:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Migel Gallastegi "mutikote" handi bat bezala gogoratzen du. Lagun ona zuen. Gaztetatik ikusten zen pilotari ona izango zela. Txapelketa jokatu aurretik kendu zioteneko pasadizoa dakar gogora.

45. Eibarko zinema-aretoak

- **Erref**: AB-194/009
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:11:50. **Bukatu**: 00:14:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:
Gerra aurretik hiru zinema-areto egon zirela irakurri zuen Eibarren argitaratzen den aldizkarian: Pabellón Alfonso XIII, Cruceta (gerra garaia, Salón Amuategi) eta Salón Teatro. Beste biren aipamena egiten du Salvadorrek: Frontón Elorza (Isasi kalean) eta Frontón Astelena. Astelenari buruzko aipamenak egiten ditu.

46. Orduko zine emanaldiak

- **Erref**: AB-194/010
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:14:25. **Bukatu**: 00:16:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:
Frontoietako zine emanaldiei buruz dihardu. Gozokien salmenta. Gramola baten musikaz girotzen zituzten pelikulak.

47. Salón Teatro eta Peña Taurina

- **Erref**: AB-194/012
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:16:16. **Bukatu**: 00:18:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura

Laburpena:
"Salón Teatro" zen, Salvadorren ustetan Eibarko zinema-aretorik onena. Kafetegia ere bazegoen aldamenean. Gainean zegoen lokal txiki batean sortu zen Eibarren hain ezaguna izan zen "Peña Taurina". Lehendakariari buruzko aipamenak.

48. Eibarko ereserkiaren historia

- **Erref**: AB-194/015
- **Iraupena**: 0:03:58. **Hasi**: 00:23:29. **Bukatu**: 00:27:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:
Eibarko ereserkiari dagokion dokumentazioa dauka esku artean. 1915. urtean Fermin Calbetón-i egin zitzaion omenaldian jo omen zen azken aldiz. Niceto Muguruza medikuarenak ziren hitzak eta Oñatek jarri zion musika.

49. "Aurrera beti" Eibar futbol taldearen kanta

- **Erref**: AB-194/017
- **Iraupena**: 0:00:51. **Hasi**: 00:32:44. **Bukatu**: 00:33:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
"Sociedad Deportiva Eibar"-en ereserkia dauka dokumentatuta. Abestu ohi izan den beste ereserki moduko bat abesten du.

50. Gerra hasi zenean, Arrateko Ama Birjina Eibarrera nola jaitsi zuten

- **Erref**: AB-195/002
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:00:29. **Bukatu**: 00:01:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Osasun-zentroak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Tropa frankistak Gipuzkoan barrena sartzen hasi ziren eta frontea Arrate inguruan ezarri baino lehen, miliziano talde batek Ama Birjinaren irudia Arratetik jaistea erabaki zuen. Nazionalak Irukurutzeta, Karakate ingurutik Arrateko Santutegia tirokatzen hasi zirenean 8 laguneko talde bat Arratera igo, Ama Birjina Azitainera jaitsi eta handik ospitaleko kaperara eraman zutela kontatzen du.

51. Arrateko Amak eibartarrentzat duen garrantzia

- **Erref**: AB-195/003
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:01:30. **Bukatu**: 00:02:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Sozialistak

Laburpena:
Arrateko Ama Birjinaren garrantzia eibartarrentzat. Sozialistak izan arren, Arrateko amak esanahi berezia izan du beti. Bera mutikoa zela, ama alargunak zituzten umeak Arrateko koloniara eramaten zituzten egun batzuk pasatzera. Bera ere bertan egon zen eta Santutegiko kapilauari Ama Birjina garbitzen laguntzen zioten.

52. 1936ko irailean Arrateko ama Eibarrera jaitsi zuten

- **Erref**: AB-195/005
- **Iraupena**: 0:01:46. **Hasi**: 00:03:07. **Bukatu**: 00:04:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
1936ko irailean jaitsi zuten Ama Birjina. Aurreko hilabetean Igeldorako bidea egiten jardun zuten. Orioko udalean prestatu zieten lo egiteko tokia. Nazionalak Gipuzkoan barrena sartu ahala, Eibarrera itzuli ziren. 8 laguneko talde bat igo zen Arratera (tartean Amuategi batailoiko gizonak, abertzaleak eta baita inguruko baserritar batzuk ere). Arrateko Santutegiaren egoerari buruz dihardu.

53. 1931ko hauteskunde eguna

- **Erref**: AB-195/006
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 00:04:53. **Bukatu**: 00:06:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Errepublikanoak

Laburpena:
1931ko hauteskundeak, apirilak 12an izan ziren. Egun hura nola gogoratzen duen kontatzen du. Bera orduan oso gaztea zen, eta "Juventudes Socialistas"-eko kide bezala, errepublikano eta sozialisten hautagai-zerrenda banatzen ibili zen Alhondigan. Harra-marra batzuk ere egon ziren, baina garrantzi gutxikoak.

54. 1931ko hauteskunde gaua eta hurrengo egunak

- **Erref**: AB-195/007
- **Iraupena**: 0:01:51. **Hasi**: 00:06:25. **Bukatu**: 00:08:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Hauteskunde gauean, dantzaldia egon zen Astelena pilotalekuan; Salvador bertan egon zan "La Romeral" bandarekin. Gau hartan ez zen ezer gertatu, baina hurrengo egunean, astelehena hilak 13, Danba lagun-taldekoak "Casa del Pueblo"-n egon ziren kantuan eta errepublikaren etorrera ospatzen "badatok republikia!". Hurrengo egunean (1931-04-14), goizeko 5:45etan jendea etorri zitzaien ate-joka etxera "benga, danok Untzagara, Republikia proklamau da-ta!". Salvador, San Andres pasealekuan bizi zen. Bizilagun gehienak orduan "gorrixak" ziren; horregatik jarri zitzaion Errepublika garaian Calle Pablo Iglesias izena.

55. 1931ko apirilaren 14ean, Eibarren beste inon baino lehenago aldarrikatu zen Errepublika

- **Erref**: AB-195/010
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:10:05. **Bukatu**: 00:10:50

• **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

• Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:
Hauteskunde egunean, 1931-04-12an, errepublikano eta sozialistek hauteskundeak irabazi zituztela eta, jendea pozik zegoen baina zarraparra handirik ere ez zen izan. Hurrengo egunean ere, "Danba" elkartekoak hauteskundeen emaitzak ospatzen ibili ziren, baina besterik gabe. 1931-04-14a izan zen egun handia.

56. Errepublika aldarrikatu zen eguneko giroa. El día en que se proclamó la República

• **Erref**: AB-195/011
• **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:10:50. **Bukatu**: 00:12:10
• **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

• Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Errepublikaren proklamazio eguna ongi gogoratzen du. Berak dioenez goizean ez zen inor lanera joan; gazteak kalerik kale ibili ziren aldarrikapena ospatzen. Baina beste inondik ez zenez aldarrikapenaren berririk heltzen, arratsaldean momentu larriak pasa zituzten. Bilbon, Madrilen eta beste hainbat lekutan Errepublika aldarrikatu zenean iritsi zen azkenik lasaitasuna Eibarrera. Orduantxe hasi zen benetako jaia: Musika Bandaren kalejira, kontzertua...

57. Alcalá Zamora Eibarrera etorri zeneko eguna

• **Erref**: AB-195/013
• **Iraupena**: 0:02:59. **Hasi**: 00:14:15. **Bukatu**: 00:17:14
• **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

• Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Alcalá Zamora Errepublikako lehendakaria etorri zeneko eguna. Lerroux; Queipo de Llano; e.a. ere egon ziren Eibarren. Queipo de Llano gerra garaian eibartarren aurka esandakoak aipatzen ditu. Alcalá Zamora etorri zenean Salvador musika bandarekin ibili zen jotzen. 10 urterekin sartu zen Salvador musika bandan (1928an). Garai hartan, Bonifacio Gisasola "Txantoia", Eibarko errepublikanoen artean ezagunenetakoa zen. Bilbon egindako desfile baten inguruko pasadizoak. "Somos liberales de este pueblo invicto y derramaremos nuestra sangre por la libertad..." kanta. Alcalá Zamora etorri zenean zer jo zuten dakar gogora.

58. Tomás Meabe aterpetxea

• **Erref**: AB-265/002
• **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:02:30. **Bukatu**: 00:05:30

Gaia(k):

• Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Tomas Meabe aterpetxea nolakoa zen azaltzen dute: frontoia; iturria. Inaugurazio egunean, "La Romeral" bandarekin joan zen Salvador Kalamuara. 1934ko irailaren 29an inauguratu zuten aterpetxea. Argazki zaharrak ikusten dihardute.

59. Krisialdi ekonomikoa; Arrateko bidea

- **Erref**: AB-265/005
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:08:30. **Bukatu**: 00:10:45

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Errepublika aurreko alkatea, Timoteo Zubiate izan zen. Eibarko industrian krisialdi handia egon zen eta Arrateko bidea egitea erabaki zuten, Santiago Astigarraga Ibargain alkate zela.

60. Salvador Marzana: gizon ekintzailea

- **Erref**: AB-265/011
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:30:15. **Bukatu**: 00:32:20

Gaia(k):

- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:
Salvador Marzanak gaztetako urteen laburpena egiten du labur-labur: 12 urterekin aita hil, 13 urterekin lanean hasi (goizeko 6retatik arratsaldeko 5etara); lana bukatu ondoren Eskola Armeriara zerbait ikastera eta afal ostean Musika Bandaren entseguetara. 18 urterekin Gerra Zibila hasi zen eta 8 urtetan etxera itzuli gabe egon zen. 14 urterekin Alfan hasi zen lanean. Batallón de Trabajadores.

61. Tomás Meabe aterpetxearen aurrekaria

- **Erref**: AB-265/015
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:42:45. **Bukatu**: 00:44:40

Gaia(k):

- Bestelako kontuak » Irudiak grabatzen

Laburpena:
Tomas Meabe aterpetxea; benetako aterpetxea egin aurretik beste txabola bat izan zuten.

62. II. Errepublikaren aldarrikapena Eibarren

- **Erref**: AB-265/020
- **Iraupena**: 0:04:55. **Hasi**: 00:52:25. **Bukatu**: 00:57:20

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak

Laburpena:
Secundino Loidi: Errepublikaren aldarrikapena; apirilaren 13an ez zen ezer gertatu. Aita udaletxeko konserjea zen eta familia osoa bizi zen udaletxean. Apirilaren 14ean, goizean goizago (oraindik eguna argitu gabe) jende asko hasi zen batzen udalean. Eguna argitu zenean Centro Republicano-ra joateko esan zioten banderaren bila. Udalean bildutako jendearen egoneza. Bandera errepublikarra aitak ipini zuen, 10:00ak inguruan. Untzaga plazaren izen aldaketa.

63. II. Errepublikaren aldarrikapena

- **Erref**: AB-265/021
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:57:20. **Bukatu**: 00:58:35

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
Arratsaldeko 16:00ak aldera iritsi zen Errepublikaren aldarrikapenaren konfirmazioa. Bandera errepublikarra noiz, nork ipini zuen.

64. Apirilaren 14a Eibarren

- **Erref**: AB-265/022
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:58:35. **Bukatu**: 01:00:30

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak

Laburpena:
Salvador Marzana: etxera etorri zitzaien "Polkesia", Errepublikaren aldarrikapenaren berri ematen. San Andres kaleari Errepublika garaian Pablo Iglesias izena ipini zitzaion. Untzagara zelan juan ziran. Hauteskunde gauean emaitzak nola ezagutu zituzten; orduan egindako jaia.

65. "Muy Ejemplar Ciudad" izendapena

- **Erref**: AB-265/023
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 01:00:30. **Bukatu**: 01:02:15

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
Muy Ejemplar Ciudad izendatu zituzten Eibar eta Jaca. Hernandez y Galán militarren altxamendua nola gertatu zen azaltzen du; Eibarko Casa del Pueblo-an beraien argazkiak zeuden.

66. Altxamendu militarra Jacan

- **Erref**: AB-265/025
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 01:02:30. **Bukatu**: 01:03:45

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1923-1931: Primo de Rivera

Laburpena:
Jacan altxamendua egin zutenean, militarrak Eibarrera etorri ziren. Orduko kontuak.

67. Untzaga plazaren izen-aldaketa

- **Erref**: AB-265/026
- **Iraupena**: 0:03:40. **Hasi**: 01:03:45. **Bukatu**: 01:07:25

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa

Laburpena:
Salvador: "Eltzartza" igo zen eskailerarekin Untzaga plazaren izena aldatzera; hiriburuetatik aldarrikapenaren berria iritsi zenean gertatu zen, arratsaldeko 17:00ak inguruan. Plaka zaharra kendu eta kartoizko probisionala ipini zuen. "El eibarrés es inmortal, ..." kanta.

68. Apirilaren 12ko hauteskundeen emaitzak

- **Erref**: AB-265/028
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 01:09:05. **Bukatu**: 01:11:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Secundino: Mateo Kareaga bidali zuten koartelera aldarrikapenaren berri ematera. Udaletxean 17 zinegotzitik 7 errepublikarrak ziren, 9 sozialistak eta Mateo guztietatik gazteena.

69. Niceto Alcalá Zamora Eibarren

- **Erref**: AB-265/032
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 01:16:20. **Bukatu**: 01:17:50

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
Niceto Alcalá Zamora Eibarrera etorri zeneko kontuak. Queipo de Llano. Gerra garaiko kontuak.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-26

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com